

Alej rodáků a významných osobností zakořeňuje u Brandýsa nad Labem-Staré Boleslavi; na její realizaci přispěla Nadace ČEZ

19.11.2024 - Ota Schnepf | Skupina ČEZ

Nadace ČEZ podporuje výsadbu stromů zejména ve městech či obcích a v jejich blízkém okolí prostřednictvím grantu Stromy již od roku 2011.

„Novou zelení v lokalitě Vrábí se snažíme vylepšit krajinné prostředí v jedné z okrajových částí města, kde na obytnou zástavbu navazují okolní pole. Stromy by měly zabránit splavování vrchní vrstvy ornice, snížit prašnost a větrnou erozi a naopak zadržovat vodu v krajině. Koruny stromů pak přispějí ke snížení teploty v horkých letních dnech a poskytnou potřebný stín během vycházek místních po okolí. Zatrávněný pozemek před začátkem aleje je už nyní využíván ke komunitnímu setkávání. A protože v Brandýse nad Labem i Staré Boleslavi se narodila řada významných osobností kulturního, společenského, sportovního i politického života, rozhodli jsme se alej věnovat právě jim. Případně těm, co mají k oběma místům nějaký specifický vztah,“ uvedla Ivana Sládková, statutární ředitelka ústavu Cesta spojuje.

Namátkou pak uvedla armádního generála Aloise Lišku, arcibiskupa Miloslava Vlka, spisovatele Eduarda Petišku či herce a režiséra Ladislava Smoljaka. Mezi ty co již upadli v zapomnění, patří například hudební skladatel Karel Šebor, současník Bedřicha Smetany, či v Čechách málo známý Charles Freund-Deschamps, francouzský bankéř a podnikatel, původním jménem Karel Freund. Několik jmen také připomíná poměrně nedávnou minulost. *„Byli to účastníci protinacistického odboje, následně všichni po únoru 1948 perzekuováni komunistickým režimem,“* doplnila Ivana Sládková. Coby patronka pak symbolicky přihodila několik lopat hlíny ke stromu armádního generála a politického vězně Tomáše Sedláčka.

Včetně již letos na jaře a nyní na podzim realizovaných výsadeb se podařilo v rámci celé republiky už vysadit bezmála 137 200 nových dřevin za zhruba 99,6 milionu korun. **Ve Středočeském kraji to za stejné období bylo 148 projektů o celkové částce 15 750 953 korun.**

V celé České republice by mělo jen během letoška nově zakořeňovat dalších 10 000 nejrůznějších dřevin, na jejichž výsadbu získaly žadatelé finanční prostředky od Nadace ČEZ. Zájem o grant Stromy je přitom stále veliký. Obce ale i neziskové organizace či zájmové spolky mohou získat až 150 000 korun na výsadbu zeleně. Přestože v přijatých žádostech stále převažují zejména projekty výsadby alejí a stromořadí, čím dál častěji se objevují i další nápady. Obce například obnovují bývalé nebo zakládají nové obecní sady, zastiňují venkovní sportovní areály, dětská hřiště či koupaliště, zakládají arboreta nebo ozeleňují náměstí okrasnými dřevinami.

Nadaci ČEZ založila energetická společnost ČEZ v roce 2002, aby zastřešila svou dárcovskou činnost. Vznikla jako jedna z prvních a stále je největší firemních nadací v České republice. Každoročně podporuje řadu projektů, které reagují na aktuální potřeby společnosti. Grantové programy jsou zaměřeny na sociální, kulturní a sportovní projekty a aktivní spolupráci s regiony Více informací na www.nadacecez.cz. Od svého vzniku až do konce srpna letošního roku podpořila Nadace ČEZ napříč všemi regiony 17 045 nejrůznějších projektů za více než 160 milionů korun ročně.

Seznam rodáků a osobností, jimž je věnována nově vysazená alej

Jan Tesánek (1728-1788) – katolický kněz, matematik, fyzik a astronom, zván českým Newtonem. Jeho jméno je umístěno na fasádě Národního muzea v Praze mezi 72 jmény nejvýznamnějších osobností české historie. Rodák z Brandýsa nad Labem. **František Melichar** (1848-1907) - nejdříve vyučený kovář a poté podnikatel a konstruktér, starosta Brandýsa nad Labem, majitel továrny s největším provozem na výrobu zemědělských strojů v Evropě. Jeden z prvních Čechů, co se mohl pochlubit automobilem. **Karel Šebor** (1843-1903) - houslista a hudební skladatel, brandýský rodák, označovaný jako zázračné dítě. Spolu s Bedřichem Smetanou byl považován za nejvýznamnějšího skladatele své doby, zemřel v chudobě a zapomenutý. **Charles Freund-Deschamps** (1846-1921) – bankéř a podnikatel, původním jménem Karel Freund. Brandýský rodák, který se v mládí se odstěhoval do Francie. Byl mecenášem Alfonse Muchy. **PhDr. Justin Václav Prášek** (1853-1924) – historik, středoškolský profesor, orientalista. Autor mnoha studií a knih, rodák a čestný měšťan Brandýse nad Labem. **JUDr. Václav Jiskra** (1862- 1926) – advokát a starosta v letech 1908 až 1914, čestný měšťan. Zasloužil se o založení místního gymnázia a rozvoj města, stál u zrodu mnoha veřejných staveb. **Josef Svatopluk Machar** (1864-1942) – básník a spisovatel, mládí prožil v Brandýse nad Labem. Urna s jeho popelem je uložena v místním gymnáziu, které bylo po něm i pojmenováno. **František Xaver Procházka** (1887-1950) – akademický malíř, grafik, ilustrátor a restaurátor. Ve městě žil od roku 1903. Namaloval cyklus obrazů z města, ilustroval učebnice a spolupracoval na kresbách zvířat s pražskou ZOO. **Alois Liška** (1895-1977) – armádní generál, mezi jeho největší akce patřilo obléhání Dunkerque. Po roce 1948 perzekuovaný komunistickým režimem, emigroval do Anglie, kde také zemřel. Čestný občan města. **RNDr. Antonín Bečvář** (1901-1965) – astronom, klimatolog a fotograf. Narodil se ve Staré Boleslavi a žil v Brandýse nad Labem. Vydal světově proslulý astronomický Atlas Coeli Skalnaté Pleso. Dlouhou dobu působil na Slovensku. **Emil Strankmüller** (1902-1988) – generálmajor, zpravodajský důstojník, účastník protinacistického odboje. V roce 1951 byl komunisty umístěn do tábora nucených prací., později pracoval ve Staré Boleslavi jako popelář a vrátný. Čestný občan města. **Vilém Plocek** (1905-2001) – originální malíř Polabí, grafik, ilustrátor a typograf. Rodák a čestný občan města Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. Jeho nejčastějšími motivy byly přívozy, lodky a ryby. **Jaroslav Selner** (1906-1973) – brigádní generál, voják z povolání, účastník protinacistického odboje, držitel mnoha válečných vyznamenání a Řádu Bílého lva. Perzekuovaný komunistickým režimem. V roce 2010 obdržel Čestnou cenu města Brandýs nad Labem-Stará Boleslav in memoriam. **František Haupt** (1910-1938) – cyklista a motocyklový závodník, narodil se ve Staré Boleslavi. Byl nazýván Cyklistickým králem. Později přešel na motocykl, byl členem továrního týmu Jawa. Zemřel tragicky během závodu Krakonošův okruh. **Dr. Otto von Habsburg** (1912-2011) – politik, publicista, člen Evropského parlamentu a čestný občan města. Byl synem posledního rakouského císaře Karla I., který své mládí prožil v Brandýse nad Labem a Staré Boleslavi. **Jiří Macháček** (1915-1941) – vojenský stíhací letec povýšený v roce 1991 in memoriam do hodnosti plukovníka československého letectva. Sestřelen během operačního letu nad Belgií, jeho tělo nebylo nikdy nalezeno. Čestný občan města. **MUDr. Karel Macháček** (1916-2005) – vojenský lékař, plukovník ve výslužbě, brandýský rodák. Za války působil v Anglii, kam také po únoru 1948 emigroval, nositel titulu Rytíř lékařského stavu. **Ing. Tomáš Sedláček** (1918-2012) – armádní generál, příslušník protinacistického odboje, politický vězeň komunistického režimu. Byl předsedou Československé obce legionářské, čestný občan města. **Emil a Dana Zátokovi** (1922-2000 a 1922-2020) – olympijští vítězové v atletice. Po Emilovi, který často běhal v nedaleké Hoštce, je pojmenován sportovní areál ve Staré Boleslavi. Manželé Zátokovi jsou čestnými občany města. **Hermína Melicharová-Forťová** (1923-2000) – akademická malířka, grafička a ilustrátorka. Narodila se v Brandýse nad Labem, kde vystudovala i gymnázium. Proslula jako moderní autorka kreseb a knižní grafiky, ilustrovala přes sto knih pro děti a dospělé. **PhDr. Eduard Petiška** (1924-1987) – básník a spisovatel, proslavily jej především knihy pro děti. Maturoval na gymnáziu v Brandýse nad Labem, kam se poté i přestěhoval. **Josef Klazar** (1929-2015) – hudební skladatel, chrámový varhaník, houslista a hudební pedagog. Z politických

důvodů nemohl dokončit svá studia dirigování na AMU v Praze. Jednadvacet let byl ředitelem ZUŠ v Brandýse nad Labem. **Ladislav Smoljak** (1931-2010) – herec, režisér, scénárista. Byl středoškolským učitelem v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. Jeden z duchovních otců „největšího Čecha“ Járy Cimrmana. **Prof. PhDr. Antonín Líman** (1932-2018) – japanolog, překladatel. Po roce 1968 odešel do Kanady, byl emeritním profesorem v Kanadě a Japonsku. Čestný občan města. **PhDr. Miloslav Vlk** (1932-2017) – arcibiskup pražský, primas římskokatolické církve a pražský metropolita, kardinál římskokatolické církve. Zakladatel Národní svatováclavské pouti ve Staré Boleslavi. Čestný občan města.

<https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/alej-rodaku-a-vyznamnych-osobnosti-zakorenuje-u-brandysa-nad-labem-stare-boleslavi-na-jeji-realizaci-prispela-nadace-cez-202772>